

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑/๒๕๔๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครวมไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครวมไทย โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรครวมไทยเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แม้ว่านายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้พรรครวมไทยดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่จนครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ พรรครวมไทยไม่ดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรครวมไทยดำเนินการแล้ว เมื่อพรรครวมไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรครวมไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ มีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ โดยศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ทราบ และได้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมทั้งหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ให้พรรครวมไทย (ผู้ถูกร้อง) ให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ โดยได้ส่งไปยังสำนักงานใหญ่พรรครวมไทย เลขที่ ๖๐/๗๐ - ๗๑ หมู่ที่ ๕ ถนนรามอินทรา ซอย ๕๖ แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐ ปราบกฏว่าในใบตอบรับไปรษณีย์ มีชื่อ คุณศุภิรัตน์ (ไม่ระบุนามสกุล) โดยได้ลงลายมือชื่อรับไว้ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

เมื่อครบกำหนดเวลายื่นคำชี้แจงแล้ว ได้โทรศัพท์ไปยังสำนักงานใหญ่พรรครวมไทยที่ให้หมายเลขโทรศัพท์ไว้ โดยมีคุณศุภิรัตน์ (พนักงานของพรรค) เป็นผู้รับสาย และแจ้งว่าไม่สามารถติดต่อและส่งหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแก่ นายประพันธ์ อินทรกำแหง หัวหน้าพรรค ได้ ดังนั้นในการประชุม เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๕ วรรคสอง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เนื่องจากผู้ที่ลงลายมือชื่อในใบตอบรับไปรษณีย์ ไม่สามารถติดต่อกับหัวหน้าพรรครวมไทยได้ และส่งสำเนาหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อให้โอกาสพรรครวมไทย (ผู้ถูกร้อง) ได้มีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอีกครั้งหนึ่งในสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ แต่เมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญแล้ว พรรครวมไทย (ผู้ถูกร้อง) ก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและเอกสารประกอบ แล้วเห็นว่าพรรครวมไทยได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ แต่พรรครวมไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่

ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ และวรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใด มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าว เกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้ง พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ พรรครวมไทยไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป (ปรากฏตามประกาศนายทะเบียน พรรคการเมือง เรื่อง รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรครวมไทย ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗) ว่ามีคณะกรรมการ บริหารพรรครวมไทย จำนวน ๑๕ คน โดยไม่มีสมาชิกพรรค) และไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมือง ครบสี่ภาคภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียน การจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง ประกอบกับพรรครวมไทยไม่ได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อโต้แย้ง คำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อพรรครวมไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุ ที่จะสั่งยุบพรรครวมไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งให้ยุบพรรครวมไทยตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ